

רמב"ן על התורה

Selected Pieces from the Ramban's Commentary on the Torah

מלוקט ע"פ קונטרס של הרה"ג ירחמיאל פרייד

פרק	פסוק	ענין
כא	יז	מעלת אהרן הכהן וקדושתו
כב	לב	מצות "ונקדשתי" ליהרג על קידוש שמו ית'
כג	יז	הטעם לפסול חמץ ודבש בקרבנות עומק הענין
כד ד"ה זכרון		ענין זכרון תרועה בשופר וחילוק שבין שורש הדין של ר"ה לדין של יוה"כ
לו		ענין עצרת בפסח וסוכות
		טעם למצות ישיבת סוכה, וביאור המצוה אם ענני הכבוד היו או סוכות ממש עשו

פרק	אות (ע"פ הוצאת ממכון ירושלים)	ענין
כא	יג	מחלוקת הראשונים בגדר "זונה"
	לא	הקושי בהסרת מום שבא מהטבע לעומת מום שבא כפורענות על החטא
כב	יג	"ומתו בו" היא מיתה בידי שמים, ולא בידי אדם, וג' טעמים בדבר
	כד, ל	ההבדל בין "הרי עלי" ל"הרי זו"
	כו	לא אומרים "בהמה עיוורת", לעומת "אדם עיוור", והטעם
	לד	"אותו ואת בנו" מדובר דוקא בנקבה [אם] ואילו "בנו" לאו דוקא בן, והטעם
	לז	"ושמרתם" זו משנה, והטעם
	לח	עושים נס אם מוסר עצמו שלא לעשות נס, והטעם
כג	ב	המועדים הם חלקי שביתה, ואילו השבת כוללת כל חלקי השביתה
	ט	"ממחרת השבת" הוא יו"ט, והטעם שנאמר כאן "שבת"
	טז	"תספרו חמישים יום", אך יום החמישים נבדל מן המ"ט ימים
	כד	מעלת מתנות עניים על פני צדקה, והטעם ש"גדול מצוה ועושה ממי שאינו מצוה ועושה"
כד	ג	"פרוכת העדות" מוסבת על הארון, או על נר מערבי
	ט	מעשה המקלל, ויחסו למקושש
	יא	הצורך של המקלל להתגייר, אף שאמו ישראלית
	יג	דוקא במקלל אומרים לו "דמך בראשך", ושאר עניני עונש המקלל

5 Parsha Highlights for Further Discussion

- **להזהיר גדלים על אמר ואמרת** is אמר וקדושתו: Rashi quotes the Gemara in Yevmos that the repetition of the אמר וקדושתו (סלונים) ריש אמור Al pi derush, there are two kinds of times in a person's life: times of greatness (gedolim) and inspiration, and times of challenge (ketanim). The purpose of the times of greatness is to give us strength for the challenging times.
- **משך חכמה כג:כב**: Right after speaking about Chag HaShavuos, the Torah repeats the pasuk of matanos anyim (almost exactly the same as parshas kedoshim). The reason is to indicate that Matan Torah is not just on the chukim - the things we have to accept, but even on the values and principles that we could derive ourselves. Without emuna, even the best of human intentions can be corrupted.
- **אש קודש פי אמור ת"ש**: Regarding the mitzvah of sefira, the Torah calls yom tov (pesach) a shabbos. (The caused many issues with the tzedokim. See Mishnayos RH.) Yom Tov is that which Am Yisrael is mekadesh, whereas Shabbos is Kadosh from Hashem. However, the process of transformation inspired by Sefira elevates the individual and that the kedusha that was create (i.e. yom tov) is also raised to a more permanent and transcendent state.
- **רבינו בחיי כג:כד**: The pesukim describing Rosh HaShana are more obtuse than those of any other chag. This is because the more sublime and deep an idea is, the more it is described in a concealed way. (Basically, the deeper it is, the less is said about it.)

5 Parsha Highlights for Further Discussion (cont.)

- שפת אמת פ' אמור סוף תרנ"א: Shabbos is introduced with the concept of working for 6 days. Yom Tov, however, is described as "b'mo'ado." That which is attainable on each chag is limited to the chag itself. But the ideas and kedusha of Shabbos is attainable even during the 6 days of the week.

Foundations

תלמידי רבי עקיבא, ל"ג בעומר, ורשב"י

The Students of Rebbe Akiva, Lag B'Omer, and R. Shimon Bar Yochai

This parsha is read during the time of sefira and this week we will discuss some of the central themes connected to this period.

1. Death of Rebbe Akiva's Students

- a. The Talmud in Yevamos 62b explains that the students of Rebbe Akiva died between Pesach and Shavuos from the Talmudic ailment *Askarah*.
 - i. The death Askarah is mentioned in Brachos 8a as the worst kind of death which, as mentioned in Shabbos 33a, is punishment for Lashon Harah. For some mystical ideas related to the disease see Kli Yakar Bereishis 1:14.
- b. The laws of mourning related to these days are discussed in Shulchan Aruch Orach Chaim #493.

2. Torah of Rebbe Shimon Bar Yochai

- a. The Talmud in Shabbos 33b-34a discusses the story of R. Shimon Bar Yochai in the cave.
- b. Much has been written connecting the different aspects of R. Shimon Bar Yochai's opinions in the Talmud to his more mystical perspective. There seems to be a pattern that Rashbi emphasizes the internal essential intentional, rather than external appearances. For instance see Shabbos 93b that a דבר שאינו מתכוון is פטור. See also Sanhedrin 21a that Rashbi is דורש טעמא דקרא. See also Brachos 35b where Rashbi advocates sitting all day immersed in Torah.
- c. Many poskim discuss whether the psak of Rashbi should be given special weight in Halacha due to his status as a mystical figure. See the Responsa of Maharshal #98 who cautions about giving him special consideration. See also Bach YD 65:9 who is unwilling to give extra weight to a custom in the Zohar if it is a psak of Rashbi that was rejected in the Talmud.

3. Lag B'Omer

- a. From a simple reading of the Gemorah in Yevamos it seems that the students of Rebbe Akiva died throughout the period between Pesach and Shavuos. In fact, no mention is made in the Gemorah that they stopped dying on Lag B'Omer.
 - i. See Meiri Yevamos (ibid.) who cites Geonim that on Lag B'Omer the students of Rebbe Akiva stopped dying.
 - ii. See the comprehensive post on the Seforim Blog, "A Printing Mistake and the Mysterious Origins of Rashi's Yahrtzeit," which is an academic analysis of the association between Lag B'Omer and the death of the Rashbi.
- b. Many people question why we would celebrate on the yahrtzeit of a rebbe (see Responsa Sho'el U'Meishiv vol. 5 #39). Responsa Divrei Yatziv Likkutim #64 (of course it's siman ט"ו) discusses why we fast on the yahrtzeit of Moshe Rabbeinu, but celebrate on the death of Rashbi.
- c. The Chassam Sofer (Responsa YD #233) discusses the kabbalistic significance of Lag B'Omer.

4. Making Sefira Count

- a. There is a well-known cheirum imposed on those who give shiurim during the time of sefirah entitled, "Making Sefira Count."

DEATH OF REBBE AKIVA'S STUDENTS

תלמוד בבלי מסכת יבמות דף סב עמוד ב

אמרו: שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא, מגבת עד אנטיפרס, וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה, והיה העולם שמם, עד שבא ר"ע אצל רבותינו שבדרום, ושנאה להם ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע, והם הם העמידו תורה אותה שעה. תנא: כולם מתו מפסח ועד עצרת. אמר רב חמא בר אבא, ואיתימא ר' חייא בר אבין: כולם מתו מיתה רעה. מאי היא? א"ר נחמן: אסכרה.

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ח עמוד א

+תהלים לב+ על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא...

רב נחמן בר יצחק אמר: לעת מצא - זו מיתה, שנאמר +תהלים ס"ח+ למות תוצאות. תניא נמי הכי: תשע מאות ושלושה מיני מיתה נבראו בעולם, שנאמר: למות תוצאות - תוצאות בגימטריא הכי הוו. קשה שבכלן - אסכרה, ניחא שבכלן - נשיקה; אסכרה - דמיא כחיזרא בגבבא דעמרא דלאחורי נשרא, ואיכא דאמרי: כפיטורי בפי ושט. נשיקה דמיא כמשחל בניתא מחלבא.

כלי יקר בראשית א:יד

יהי מארת ברקיע השמים. מארת חסר כתיב פירש"י שהוא לשון מארה כו' אומר אני שלכך הזכיר לשון המורה על הארירה אצל המאורות דווקא, לפי שהמאורות הם סבת הזמן וכל הדברים הנופלים תחת הזמן יש בהם צער כארז"ל (מגלה י ע"ב) כ"מ שנאמר ויהי אינו אלא לשון צער ומסיק דווקא במקום שנאמר ויהי בימי הוא לשון צער וטעמו של דבר לפי שכל דבר התלוי בימים דהיינו הזמן יש לו צער אבל כל הנמצאים העליונים שהם למעלה מן הזמן ואין הזמן שולט בהם אין בהם שום צער לכך נאמר יהי מארת חסר שכל הדברים שתחת השמש יש להם מארת וצער כי הזמן מבלה הכל. ומ"ש בפרשה ה' פעמים לשון מאור וכן בפרשה ראשונה ה"פ לשון אור מסכים לדברי המדרש (בר"ר ב ה) האומר ויאמר אלהים יהי אור. אלו מעשיהם של צדיקים וכו' ורצה לפרש טעם לה' פעמים אור שהם כנגד חמשה חומשי תורה דהיינו מעשיהם של צדיקים:

שולחן ערוך אורח חיים סימן תצג

סעיף א
נוהגים (א) שלא [א] לישא אשה בין פסח לעצרת עד ל"ג לעומר, (ב) מפני שבאותו זמן מתו תלמידי רבי עקיבא; אבל לארס ולקדש, (ג) א שפיר דמי, ונשואין נמי, מי שקפץ וכנס (ד) אין עונשין אותו. הגה: מיהו מל"ג בעומר ואילך (ה) ב הכל שרי (אבודרהם ב"י ומנהגים).

סעיף ב

* נוהגים שלא להסתפר (ו) עד ל"ג לעומר, (ז) שאומרים שאז פסקו מלמות, ואין להסתפר עד יום ל"ד בבקר אלא א"כ חל יום ל"ג ערב שבת שאז מסתפרין בו מפני כבוד השבת. הגה: ובמדינות אלו אין נוהגין כדבריו, אלא מסתפרין (ח) ביום ל"ג ג ומרבים בו קצת שמחה (ט) ואין אומרים בו [ה] תחנון (מהרי"ל ומנהגים). ואין להסתפר (י) עד ל"ג בעצמו (יא) ולא מבערב (מהרי"ל). מיהו אם חל ביום ראשון, נוהגין להסתפר ביום ו' לכבוד שבת (מהרי"ל). ומי שהוא (יב) ד בעל [ז] ברית או מל בנו, מותר (יג) להסתפר בספירה לכבוד המילה. (הגהות מנהגים).

סעיף ג

* (יד) <א> יש נוהגים להסתפר בראש חדש אייר, וטעות הוא בידם. הגה: ה מיהו בהרבה [ח] מקומות נוהגים להסתפר עד ראש חדש אייר, (טו) <ב> ואותן לא יספרו מל"ג בעומר ואילך, אעפ"י שמותר להסתפר בל"ג בעומר בעצמו. ואותן מקומות שנוהגין להסתפר מל"ג בעומר ואילך, לא יסתפרו כלל אחר פסח עד ל"ג בעומר. ולא ינהגו בעיר אחת (טז) ו מקצת מנהג זה ומקצת מנהג זה, משום לא תתגודדו (דברים יד, א) וכל שכן שאין לנהוג (יז) היתר בשתיקה. (ד"ע).

סעיף ד

נהגו (יח) הנשים <ג> שלא לעשות מלאכה מפסח ועד עצרת, (יט) משקיעת החמה ואילך.

TORAH OF R. SHIMON BAR YOCHAI

תלמוד בבלי מסכת שבת דף לג עמוד ב

ואמאי קרו ליה ראש המדברים בכל מקום? דיתבי רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון, ויתבי יהודה בן גרים גביהו. פתח רבי יהודה ואמר: כמה נאים מעשיהן של אומה זו: תקנו שווקים, תקנו גשרים, תקנו מרחצאות. רבי יוסי שתק. נענה רבי שמעון בן יוחאי ואמר: כל מה שתקנו - לא תקנו אלא לצורך עצמן, תקנו שווקין - להושיב בהן זונות, מרחצאות - לעדן בהן עצמן, גשרים - ליטול מהן מכס. הלך יהודה בן גרים וסיפר דבריהם, ונשמעו למלכות. אמרו: יהודה שעילה - יתעלה, יוסי ששתק - יגלה לציפורי, שמעון שגינה - יהרג.

אזל הוא ובריה טשו בי מדרשא. כל יומא הוה מייתי להו דביתהו ריפתא וכוזא דמיא וכרכי. כי תקיף גזירתא, אמר ליה לבריה: נשים דעתן קלה עליהן, דילמא מצערי לה ומגליא לן. אזלו טשו במערתא. איתרחיש ניסא איברי להו חרובא ועינא דמיא. והווי משלחי מנייהו, והווי יתבי עד צוארייהו בחלא, כולי יומא גרסי, בעידן צלויי לבשו מיכסו ומצלו, והדר משלחי מנייהו כי היכי דלא ליבלו. איתבו תריסר שני במערתא. אתא אליהו וקם אפיתחא דמערתא, אמר: מאן לודעיה לבר יוחאי דמית קיסר ובטיל גזרתיה? נפקו. חזו אינשי דקא כרבי זורעי, אמר: מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה! כל מקום שנותנין עיניהן - מיד נשרף. יצתה בת קול ואמרה להם: להחריב עולמי יצאתם? חזרו למערתכם! הדור אזול. איתבו תריסר ירחי שתא. אמרי: משפט רשעים בגיהנם - שנים עשר חדש. יצתה בת קול ואמרה: צאו ממערתכם! נפקו, כל היכא דהוה מחי רבי אלעזר - הוה מסי רבי שמעון. אמר לו: בני, די לעולם אני ואתה. בהדי פניא דמעלי שבתא חזו ההוא סבא דהוה נקיט תרי מדאני אסא, ורהיט בין השמשות. אמרו ליה: הני למה לך? - אמר להו: לכבוד שבת. - ותיסגי לך בחד? - חד כנגד זכור, וחד כנגד שמור. - אמר ליה לבריה: חזי כמה חביבין מצות על ישראל! יתיב דעתייהו. שמע רבי פנחס בן יאיר חתניה ונפק לאפיה, עייליה לבי בניה הוה קא אריך ליה לבישריה, חזי דהוה ביה פילי בגופיה, הוה קא בכי, וקא נתרו דמעת עיניה וקמצוחא ליה. אמר לו: אוי לי שראיתך בכך! - אמר לו: אשריך שראיתני בכך, שאילמלא לא ראיתני בכך - לא מצאת בי כך. דמעיקרא כי הוה מקשי רבי שמעון בן יוחאי קושיא - הוה מפרק ליה רבי פנחס בן יאיר תריסר פירוקי, לסוף כי הוה מקשי רבי פנחס בן יאיר קושיא - הוה מפרק ליה רבי שמעון בן יוחאי עשרין וארבעה פירוקי.

אמר: הואיל ואיתרחיש ניסא - איזיל אתקין מילתא, דכתיב +בראשית לג+ ויבא יעקב שלם ואמר רב: שלם בגופו, שלם בממונו, שלם בתורתו. +בראשית לג+ ויחן את פני העיר אמר רב: מטבע תיקן להם, ושמואל אמר: שווקים תיקן להם, ורבי יוחנן אמר: מרחצאות תיקן להם. אמר: איכא מילתא דבעי לתקוני? - אמרו ליה: איכא דוכתא דאית ביה ספק טומאה

ואית להו צערא לכהנים לאקופי. אמר: איכא איניש דידע דאיתחזק הכא טהרה? אמר ליה ההוא סבא: כאן קיצץ בן זכאי תורמסי תרומה. עבד איהו נמי הכי, כל היכא דהוה קשי - טהריה, וכל היכא דהוה רפי - צייניה. אמר ההוא סבא: טיהר בן יוחי בית הקברות! - אמר לו: אילמלי (לא) היית עמנו, ואפילו היית עמנו ולא נמנית עמנו - יפה אתה אומר. עכשיו שהיית עמנו ונמנית עמנו, יאמרו: זונות מפרכסות זו את זו, תלמידי חכמים לא כל שכן? יהב ביה עיניה, ונח נפשיה. נפק לשוקא, חזייה ליהודה בן גרים, אמר: עדיין יש לזה בעולם? נתן בו עיניו, ועשהו גל של עצמות.

מסכת שבת צג ע"ב

רבי יהודה אמר מלאה שאינה צריכה לגופה חייב עליה. ולרבי שמעון פטור עליה

סנהדרין דף כא ע"א

דרבי יהודה לא דריש טעמא דקרא, ורבי שמעון דריש טעמא דקרא

במסכת ברכות דף לה ע"ב

"תנו רבנן: ואספת דגנך, - מה תלמוד לומר - לפי שנאמר: (יהושע א') לא ימוש ספר התורה הזה מפיו, יכול דברים ככתבן? תלמוד לומר: ואספת דגנך - הנהג בהן מנהג דרך ארץ, דברי רבי ישמעאל; רבי שמעון בן יוחי אומר: אפשר אדם חורש בשעת חרישה, וזורע בשעת זריעה, וקוצר בשעת קצירה, ודש בשעת דישה, וזורה בשעת הרוח, תורה מה תהא עליה? אלא: בזמן שישראל עושין רצונו של מקום - מלאכתן נעשית על ידי אחרים, שנאמר: (ישעיהו ס"א) ועמדו זרים ורעו צאנכם וגו'. ובזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום - מלאכתן נעשית על ידי עצמן, שנאמר: (דברים י"א) ואספת דגנך; ולא עוד, אלא שמלאכת אחרים נעשית על ידן, שנאמר: (דברים כ"ח) ועבדת את אויבך וגו'."

שו"ת מהרש"ל סימן צה

תשובה אהובי ידידי המשכיל הר' מרדכי בר תנחום י"ץ ששאלת אותי על מנהגי אם להניח תפילין של יד בישיבה או בעמידה מפני שראית הרבה מן המדקדקים בדיקדוק עניות להניח תפילין של יד בישיבה דע אהו' חדשים מקרוב באו ורוצים להיות מכת המקובלים וממדרשי הנעלמים ומחלשי הראות לא יביטו באור הזוהר ולא ידעו מוצאו ומבואו וכוונתו אלא שכן מצאו בספרי רשב"י ודע אהו' שכל רבתי ואבותי הקדושים ששמשו גאוני עולם ראיתי מהם שלא נהגו כך אלא כדברי התלמוד והפוסקים ואם היה רשב"י עומד לפנינו וצוה לשנות המנהג שנהגו הקדמונים לא אשגחנין ביה כי ברוב דבריו אין הלכה כמותו וכאשר כתב הקאר"ו וראייה לזה שהוא כתב סודות גדולות ואזהרות נפלאות שאין לברך שתי ברכות על תפילין של ראש ושל יד ואנו לא אשגחנין ביה ומברכין שתיים גם הוא כתב המניח תפילין בח"ה חייב מיתה ואנחנו מניחים ומברכין עליהן ואף שבני א"י אינן מניחין תפילין כלל בח"ה לפי שהרשב"א בא וביטל המנהג לפי סברתו שתפס דעת ר"י בעל התוס' ולא שחשו לבד לדברי הזוהר ולא תאמר שהזקנים שהיו לפנינו לא ידעו מהספרים החצונים שנמצאו לע"ע ביד הלומדים הלא האגור נמי כתב שמצא ג' דינים בהזוהר וזה שזכרתי אחד מהן וכל הקדמונים למדו ודקדקו הרבה בספר ההוא ואפ"ה לא חשו לזה כי האמת שהוא עצמו כתב שלא מצא דבר זה בכל המחברים שראה בימיו ועתה פקח עיניך וראה אם היה בזה ממש אי אפשר שלא הזכירו שום מחבר אחר גם לא אישתימיט רמז בתלמוד בבלי וירושלמי ספרא ופסיקתא ושאלתות ויפה כוונת הקאר"ו שהביא הרבה דברים מהזוהר וזה לא הביא כי לא חש לזה ועוד דע שכוונת רשב"י לחלק תפילין של יד משל ראש וכאלו הן בנויין על שתי יסודות שתפילין של יד הוא רמז לתפילה מיושב ושל ראש לתפילה מעומד ואזיל לטעמיה שכתב נמי המניח תפילין בח"ה חייב מיתה משום שתפילין של יד הוא הרמוז לה ושל ראש רמז לשבתות וי"ט ואנחנו אין חוששין לזה אלא שתייהן עניינין אחת הוא וקשירה א' היא אלא שזהו כנגד הראש וזהו כנגד הלב ומי שבא לדרוש ידרוש אבל האמת יורה דרכו ומי שלא ידע להשיג סודה על הנכון בקל יבא לקצץ בנטיעות. עוד מצאתי

בליקוטים שצריך להניח תפילין בעמידה דאין לך דבר קדושה יותר מזו ועוד שדומה לעבד העומד לפני רבו ומקבל עליו חותמו העשויה לעבדות ולא חילק בין יד לשל ראש וגם משמע להדיא שיעמוד מיד ויקבל חותמו שצריך חותם תפילין של יד שני' כחותם על זרועו לכן אהובי אל תלך בדרך אתם ואין לך עסק בנסתרות המתהירים בחידושים כאילו הן יודעים ומבינים רז תורה וצפונייה והלואי שידעו הגלויים מה יפה כח של רבי שמשון מקינון אחר שלמד סתרי הקבלה אמר שהוא מתפלל כתינוק בן יומו ור"ל עוד אומר לך שקבלתי מחמי הגדול מהר"ר קלונימוס ז"ל שקבל מהחסיד הגדול מהר"ר דניאל ז"ל שהיה תלמיד מובהק ושימש מהר"ר איסרל בעל תרומת הדשן ז"ל וראה הנהגתו שנהג כמו שאנו נוהגין ע"כ נהוג כדרכך ויהיה להם מה שלהם אבל דע שכל המשנה ידו על התחוננה וידינו על העליונה.

שו"ת דברי יציב ליקוטים והשמטות סימן סד

וידוע מאא"ז מצאנו זי"ע שאמר למה ביום פטירת משה רבינו הוא תענית צדיקים וביום פטירת רשב"י בל"ג בעומר הוא יום שמחה, לפי שמרע"ה לא השלים כל הראוי לפי גודל נשמתו בעוונות הדור, שלא נכנס לארץ, ולזה יום פטירתו הוא יום אבלות, משא"כ רשב"י השלים כל שליחותו בעוה"ז. וזה שנאמר עליו דייקא [כפיוט בר יוחאי] נעשה אדם נאמר בעבורך. ולהרא"ש י"ל דכיון דהקב"ה ממלא שנותיהן של צדיקים מיום ליום [ר"ה י"א ע"א], והיינו שהימים קצובים מיום ליום לבא לתכלית השלמות, ובמשה רבינו שנסתלק בז' אדר ג"כ מזה שהשלים חוקו בעוה"ז, ומזה ידעו שהוא יום משתה ושמחה על שנולד דנוח לו שנברא, ואז קבעוהו. וז"ש הרא"ש או דלמא לא שהרי גם בז' באדר נולד, שאחר שמת בז' אדר הוי זה היום יום משתה ושמחה כמו ברשב"י יום הילולא ודו"ק.

שו"ת חתם סופר חלק ב (יו"ד) סימן רלג

אמנם ידעתי כי שמעתי שעכשיו אכשיר דרי ומרחק יבואו ידרושו את ה' בעה"ק צפת ביום ל"ג בעומר בהלולא דרשב"י ז"ל ואם כי כל כוונתם לש"ש = לשם שמים = שחרם רב בלי ספק ע"ד ודיגולו ודליקו נרות עלי אהבה כמ"ש תוס' ר"פ אין מעמידין אבל מטעם זה בעצמו הייתי אני מן הפרושים כבן דרותאי שלא אצטרך להיות יושב שם ומשנה מנהגם בפניהם ושלא ארצה להתחבר עמהם בזה כי כבר כמה כרכורי' כרכר בפר"ח א"ח סי' תצ"ו בקונטרס מנהגי איסור שלו אות י"ד על המקומות שעושים י"ט ביום שנעשה להם נס מהא דאמרי' פ"ק דר"ה קמייתא בטיל אחרייניתא מוסיפי' בתמי' [ובמקומו טרחתי הרבה לקיים מנהג עיר מולדתי ק"ק פפד"מ העושים פורים ביום כ' אדר א'] ומנהג מצרי' ביום כ"ג אדר שלפע"ד דאמרי' הוא מהאי ק"ו משעבוד לחירות אמרינן שירה ממיתה לחיים לא כ"ש אבל לקבוע מועד שלא נעשה בו נס ולא הוזכר בש"ס ופוסקים בשום מקום ורמז ורמיזה רק מניעת הספד ותענית מנהגא הוא וטעמי' גופא לא ידענא ובסידור מהר"יעב"ץ כ' ע"פי נסתר דהוה כב"ד שכלו חייב והוה זכאי דהיינו הוד שבהוד יע"ש אלא לפ"ז ה' ראוי' לקבוע כל טוב בהגיענו לגבורות ביום תשעה למב"י = למנין בני ישראל = אלא שבלא"ה ימי ניסן הם ואין מספידים בו ואי אתיהיב רשותא לכמוני לדבר מה שהי' נ"ל י"ל דכשם שסופרים דרך ירידה ממעלה למטה ויהי' יום הראשון חסד שבחסד לעומת זה מן נוקבי' עולים ביום הראשון מלכות שבמלכות וכן לעולם חתן וכלה יוצאים זה לקראת זה ופוגשי' זה בזה בנצח שבנצח ויום כ"ה למב"י יו"ד / י" / אייר יום בחור פסח שני ולפ"ז ביום ל"ג הוא הוד שבהוד להורדות הניצוצות ולעומת זה הוא תפארת שבתפארת להיורדים להעלות בקדש ויש לבחון כי רגילים להתחיל מנהג קצת אבילות מיום ב' אייר עד יום ל"ג לעומר והנה יום ב' אייר הוא ממש ההיפך מיום ל"ג כי אז הוא הוד שבהוד להעולים ותפארת שבתפארת להיורדי' מתחילים להתאבל וביום ח"י אייר הוא היפך [מיו' ב' אייר כי אז הוא הוד שבהוד להעולים] ושמחים בו ומה שכתבתי מהעלאה ממטה למעלה כן הוא כי כל ימי הספירה מונחים בין יום שבת ליום נו' / נ" / כי ממחרת השבת תספרו עד יום נו' וידוע מדת שבת התחוננה ונון אימא עילאה הרי שעולים בו וכנ"ל ולפי דאי' במדרש שמיום שכלה החררה שהוציאו ממצרי' הלכו ג' ימים בלא לחם ואח"כ ירד המן א"כ הי' הורדת המן ביום ל"ג בעומר וראוי' לעשות לזה זכר טוב אך הוא נגד ש"ס פר"ע ושם הארכתי מ"מ לעשותו יום שמחה והדלקה ובמקום ידוע דוקא שיהי' תל תלפיות שהכל נפנים לשם לא ידעתי אם רשאים לעשות כן והוה כעין מ"ש רלב"ח במי שנדר לקבר שמואל הנביא יע"ש וכבר עלה בלבי לומר לפמ"ש רמב"ן באגרת הנפלא שלו שכל מקום המקודש יותר מחברו חרוב ושמים יותר מחברו ע"כ הואיל ובעוה"ה עדיין לא הגיע עד עתה זמן בנינו ע"כ הי' זאת כדי שלא יתישב ירושלים ביתר עז כי לא זכינו לכך מי יתן ויזכני הי"ת להיות ממישבים של ירושלים ועכ"פ לא ממהרסים וממחריבים ח"ו להאריך גלות ישראל.